

ONDEREET, Karel, boekbinder, declamator, toneelspeler, toneelauteur en toneelleraar (Gent 3 juni 1804 - Gent 16 augustus 1868).

Als begaafd en bij het grote publiek geliefd acteur in De Fontaine, scheidde hij zich, met H. van Peene en een groep jongeren, af en richtte Broedermin en Taelyver op (1840), dat hij met een nieuw repertoire en een vernieuwde speelstijl tot een veel nagevolgd model voor toneelgroepen over heel Vlaanderen promoveerde. Hij trachtte zijn natuurtalent professioneel te exploiteren te Parijs, solliciteerde vergeefs bij de Comédie Française en werd bij zijn terugkeer te Gent aangesteld als leraar in declamatie aan het conservatorium te Gent (1860).

Als toneelauteur is hij tegelijk moraliserend en

strijdlustig Vlaamsgezind. Gefundeerd op een enge burgerlijke deugzaamheidsmoraal concentreren zijn dramatische fabels zich op gezinscrises, waarbij afwijking van de moraal tevens opgeven van het Vlaamse bewustzijn inhoudt. Bij Onderreet valt ook het Belgicistische propagandamotief op, dat België een absolute garantie acht voor het behoud van de nationaliteit in burgerlijke zin. Zijn historisch drama vertegenwoordigt het zelfstandig-heroïsche type, waarin structuur, taalvaardigheid en geloofwaardigheid erg zwak blijven.

WERKEN: *Keus uit de tooneelwerken van Karel Onderreet*, 2 dln. (1860-'61); - *De bultenaer*, drama (1860); - *De krankzinnige van Leiden*, drama (1862); - *Juffer Wantje*, blijspel (1865); - *Naaisters-Mestdag*, blijspel (1867); - *De schat van den vrek*, treurspel (1867); - *Een tweegevecht onder Boudevijn Hapkin*, drama (1867); - *De dood eens spelers*, drama (1868).

LITERATUUR: F. Rens, *K. Onderreet*, in *Nederduitsch Letterkundig Jaarboekje* (1869, p. 154-155); - *Bio-bibliografische nota's*, in *Lucifer* (1906-'07, nr. 7, p. 159); - Th. Coopman en L. Scharpé, *Geschiedenis der Vlaamsche Letterkunde* (1910, p. 187-188); - M. Sabbe, L. Monteyne en H. Coopman Thzn., *Het Vlaamsch tooneel, inzonderheid in de XIXe eeuw* (1927, p. 146-151).

CARLOS TINDEMANS